

ระบบ THAIMARC

สุจิต อินทนนท์*

ความเป็นมา

หอสมุดแห่งชาติตระหนักถึงความสำคัญและแนวโน้มถึงความก้าวหน้าและความต้องการด้านต่าง ๆ ของสังคม ทั้งภายในประเทศและต่างประเทศอยู่เสมอ โดยเฉพาะในแวดวงของการบริการข่าวสารและการให้บริการทางห้องสมุด จึงได้ดำริที่จะนำระบบคอมพิวเตอร์ หรือ Electronic Data-processing System (EDP) อันเป็นเทคโนโลยีร่วมยุคร่วมสมัยในการรวบรวม การจัดเก็บและการค้นหาข้อมูลเพื่อบริการอย่างหนึ่งมาปรับปรุงการให้บริการข่าวสารเพื่อให้ทันสมัยและสอดคล้องกับความก้าวหน้า และความต้องการของสังคมปัจจุบันดังกล่าว ในขั้นแรกก็ใครจะนำมาใช้เพื่อจัดทำบรรณานุกรมแห่งชาติ อันเป็นภารกิจหลักอย่างหนึ่งของรูปแบบการบริการของหอสมุดแห่งชาติ แต่ก็ยังขาดประสบการณ์ในเรื่องนี้

ฉะนั้น ในปี พ.ศ. 2517 ศาสตราจารย์ แม้นมาส ชาวลิต ผู้อำนวยการกองหอสมุดแห่งชาติ ในขณะนั้นจึงได้ติดต่อขอความช่วยเหลือจากองค์การยูเนสโกเกี่ยวกับเรื่องนี้โดยเฉพาะ ซึ่งทางองค์การยูเนสโกก็ได้ให้ความช่วยเหลือด้วยดี เพราะเป็นนโยบายขององค์การอยู่แล้ว จึงได้ส่งผู้เชี่ยวชาญเฉพาะกิจ คือ มิสเตอร์สตีเฟน คับบลิว แมสซิล (Mr. Stephen W. Masil) มาช่วยแนะนำและวางระบบการจัดทำบรรณานุกรมแห่งชาติ โดยระบบคอมพิวเตอร์ครั้งแรกในระหว่างวันที่ 19 มกราคม - 15 มีนาคม 2519 รวมเป็นเวลา 8 สัปดาห์

หลังจากที่ได้ศึกษาถึงความจำเป็นและความเป็นไปได้เกี่ยวกับการจัดทำบรรณานุกรมแห่งชาติ ด้วยระบบคอมพิวเตอร์ และได้ออกสำรวจบรรณาคูณย์ประมวลผลข้อมูลด้วยระบบคอมพิวเตอร์ที่ดำเนินการอยู่ในขณะนั้น ร่วมกับผู้ประสานงานของหอสมุดแห่งชาติ ก็ได้ข้อยุติว่า

* สุจิต อินทนนท์ Dip. PGSSISA, M. S. หอสมุดแห่งชาติ

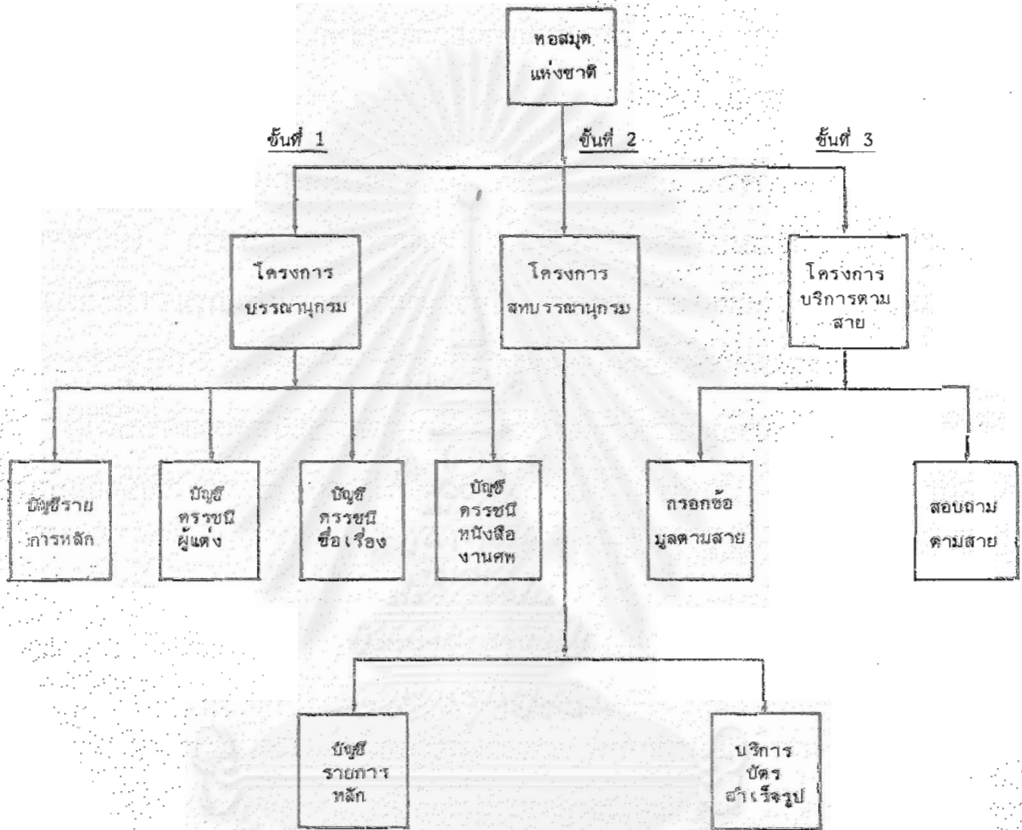
เครื่องคอมพิวเตอร์ ไอ บี เอ็ม ที่ใช้อยู่ในศูนย์ประมวลผล ฯ สำนักงานสถิติแห่งชาติ นั้นเหมาะสำหรับการประมวลข้อมูลบรรณานุกรมแห่งชาติ ทั้งทั้งกำลังเจ้าหน้าที่และขีดความสามารถของเครื่อง จึงได้ดำเนินการขอความร่วมมือจากสำนักงานสถิติแห่งชาติ ซึ่งก็ได้รับการตอบสนองเป็นอย่างดียิ่งสืบต่อกันเรื่อยมาจนถึงปัจจุบัน

ดังนั้น ศาสตราจารย์ แม้นมาส ชวลิต ผู้อำนวยการกองหอสมุดแห่งชาติ มีสเตอร์แมสซิดผู้เชี่ยวชาญการวางระบบจากองค์การยูเนสโก คุณสุวคนธ์ ผดุงอรุณ (ผู้ประสานงานของหอสมุดแห่งชาติ) คุณสหัส ตรีทิพย์บุตร (หัวหน้าฝ่ายพัฒนาโปรแกรมจากสำนักงานสถิติแห่งชาติ) และบรรดาผู้แทนจากห้องสมุดชั้นนำต่าง ๆ รวม 16 แห่ง ได้ประชุมร่วมกันเพื่อรับทราบและวางแผนจัดเก็บข้อมูลบรรณานุกรมแห่งชาติให้ครอบคลุมมากที่สุดที่จะเป็นไปได้ โดยจัดทำเป็นโครงการร่วมกัน เรียกว่า “โครงการบรรณานุกรมแห่งชาติ ด้วยระบบคอมพิวเตอร์” ซึ่งแบ่งโครงการออกเป็น 3 ขั้นตอน คือ

แผนโครงการหลัก

ท่านอธิบดีกรมศิลปากรทุกท่าน และอาจารย์กุลทรัพย์ เกษแม่นกิจ ผู้อำนวยการกองหอสมุดแห่งชาติคนปัจจุบัน ในฐานะประธานคณะทำงานที่ได้รับช่วงเจตนารมณ์เดิมและสนับสนุนผู้อำนวยการให้ดำเนินมาตามโครงการด้วยดี โดยร่วมมือกับคณะเจ้าหน้าที่ฝ่ายพัฒนาโปรแกรมของสำนักงานสถิติแห่งชาติ ซึ่งรับผิดชอบโดยคุณสหัส ตรีทิพย์บุตร และคุณวรรณช ตรีทิพย์บุตร (ลักษณะเลิศ) สร้างไฟล์ข้อมูล เขียนโปรแกรม วางระบบการบรรณาธิกรข้อมูล และยังได้ตั้งหน่วยงานขึ้นภายในหอสมุดแห่งชาติชื่อว่า “งานโครงการบรรณานุกรมแห่งชาติด้วยระบบคอมพิวเตอร์” พร้อมกับมอบหมายให้ คุณสุวคนธ์ ผดุงอรุณ เป็นหัวหน้างาน ทั้งมอบหมายให้คุณจุไรศรี ธาระชานันท์ หัวหน้างานจัดหมู่หนังสือกับบรรณารักษ์ทุกคนรับผิดชอบในการลงแบบข้อมูลบรรณานุกรมที่เป็นส่วนภายในหอสมุดแห่งชาติ ส่วนข้อมูลภายนอกจากห้องสมุดต่าง ๆ ที่ร่วมโครงการนั้น ให้งานโครงการบรรณานุกรม ฯ ออกรวบรวมมาดำเนินตามสายการเดินของข้อมูลดังนี้

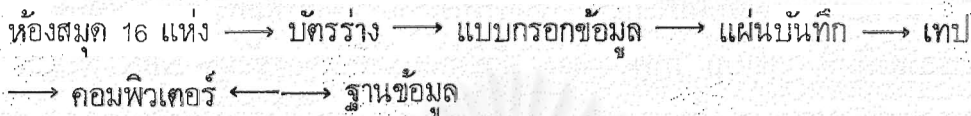
แผนโครงการหลัก

หมายเหตุ ผลการปฏิบัติงานของคณะกรรมการบรรณานุกรมแห่งชาติ 1

สถาบันวิทยบริการ

สายการเดินของข้อมูล

- บรรณานุกรมแห่งชาติ
- สหบรรณานุกรมแห่งชาติ
- บรรณานุกรมเฉพาะวิชา
- บริการบัตรสำเร็จรูป
- บริการออนไลน์

โครงสร้างของ THAIMARC

โดยเหตุที่งานจัดทำบรรณานุกรมแห่งชาตินี้ เป็นงานที่มีแบบแผน และกฎเกณฑ์ที่แน่นอนเพื่อให้สามารถแลกเปลี่ยนและถ่ายทอกกันได้ในระดับระหว่างประเทศ ฉะนั้นมีสเตอร์แมสซิด จึงได้ดัดแปลงระบบมาจากระบบ LCMARC ซึ่งเกือบทุกประเทศได้ถือเป็นต้นแบบแล้วดัดแปลงไปเพื่อให้เหมาะสมกับสภาพสิ่งพิมพ์ของตน เช่น ประเทศสิงคโปร์ เรียกระบบของตนว่า SINGMARC ประเทศมาเลเซียเรียกระบบของตนว่า MALMARC เป็นต้น ด้วยเหตุนี้ระบบของไทยจึงได้ชื่อว่า THAIMARC

ระบบการทำบรรณานุกรมแห่งชาติด้วย ระบบคอมพิวเตอร์ของประเทศไทย มีโครงสร้างประกอบด้วย 4 ส่วน คล้ายกับระบบ LCMARC คือ หนึ่งรายการ (Record) จะประกอบด้วย

1	2	3	4
Leader	Fixed field	Detailed Tags	Detailed Information
1-14	15-97	98-457	458-2500

ส่วนที่ 1 : Leader ประกอบด้วยประเภทของไฟล์ เลขควบคุม (ISBN) ประเภทของหนังสือ การ update ทั้งหมดเป็นรหัสตัวเลข รวมทั้ง 14 แคะแรกเตอร์

ส่วนที่ 2 : **Fixed field** ประกอบด้วยวันที่ของสิ่งพิมพ์ ประเภทของสิ่งพิมพ์ (พ.ศ. หรือ ค.ศ.) รหัสประเทศ รหัสสภาพประกอบ รหัสการประชม รหัสสิ่งพิมพ์รัฐบาล ชนิดของสิ่งพิมพ์ เนื้อหาของสิ่งพิมพ์ รูปแบบ ภาพ แฉ่ง ตัวชี้ตำแหน่งที่อยู่ของข้อมูล NBN NUCN รหัส แฉ่งความยาวของรายการ จำนวน Tags ทั้งหมด ตัวรหัสจะมีทั้งตัวอักษรและตัวเลข รวม 83 แฉ่งเรคเตอร์

ส่วนที่ 3 : **Detailed tags** จะมีชื่อ Tag ความยาวของหน่วยข้อมูล และตำแหน่งแรกของ ข้อมูลใน Tag หนึ่ง ๆ ตามลำดับจนถึง Tag สุดท้าย รวม 360 แฉ่งเรคเตอร์

ส่วนที่ 4 : **Detailed information** จากตำแหน่งที่ 458-2500 จะเป็นส่วนที่เก็บข้อมูลที่ เฉ่งลงไปใน Variable fields ตั้งแต่ Tag 082 (เลขหมู่หนังสือ) ไปจนถึง Tag 900 การอ้าง โยงและปิดท้ายด้วยเครื่องหมาย & เมื่อจบรายการหนึ่ง ๆ รวม 2043 แฉ่งเรคเตอร์ และรวมทั้งสิ้น 2500 แฉ่งเรคเตอร์ต่อ 1 รายการ

รายละเอียดของ Tag ใน THAIMARC คล้ายคลึงกับ LCMARC ส่วนที่แตกต่าง อย่างชัดเจนก็คือ

1. THAIMARC ไม่มีตัว Indicator ใน Tag แต่จะมีรหัสเลขแบ่งออกเป็นตัว indicator เพื่อแยกประเภทอยู่ในตัว Tag เอง

2. LCMARC ใช้ Tag 400 และ 800 เป็น series statement แต่ THAIMARC ใช้ Tag 400 อย่างเดียว ส่วน Tag 800 ไม่ใช่

รายการย่อของ THAIMARC

เพื่อให้เข้าใจง่ายและสะดวกต่อการจดจำรายละเอียดของรายการหนึ่งใน THAIMARC format จะแบ่งออกเป็น 2 ส่วน

ส่วนที่ 1 : ส่วนจำกัดและลงเป็นรหัส รวม 36 ช่อง

ส่วนที่ 2 : ส่วนไม่จำกัดความยาว ตั้งแต่ Tag 082-900-&

ส่วนที่ 1 ส่วนจำกัดและลงรหัสรวม 36 ช่องนั้น จริง ๆ แล้วใน input file ให้เนื้อที่ไว้ถึง 458 ตัวอักษร แต่ที่จะลงใน input format นั้นมีเพียง 36 ตัวอักษร นอกนั้น ต้องให้เครื่อง generate เอง

ส่วนที่ 2 ส่วนไม่จำกัดความยาวของแต่ละ field นั้น ทั้งจำกัดไว้ 2,042 ตัว รวมทั้งสองส่วนเป็น 2,500 ตัวอักษรต่อ 1 รายการ (Record)

สรุป THAIMARC คือ ระบบการจัดไฟล์ข้อมูลหนังสือที่หอสมุดแห่งชาติได้ดัดแปลงมาจาก LCMARC หรือ USMARC ของสหรัฐอเมริกา เพื่อการจัดทำบรรณานุกรมแห่งชาติด้วยระบบคอมพิวเตอร์ หรือ EDP และมีข้อที่น่าสนใจก็คือ

1. ทำไมหอสมุดแห่งชาติจึงนำ LCMARC มาเป็นแม่แบบ เหตุผลก็คือ งานจัดทำบรรณานุกรมแห่งชาตินั้นเป็นงานมาตรฐานของแต่ละประเทศ และแต่ละประเทศก็ยอมรับระบบ LCMARC เป็นแม่บทฉะนั้นประเทศไทยก็ต้องยอมรับระบบนี้เช่นกัน เพื่อความเป็นมาตรฐานเดียวกัน และอาจแลกเปลี่ยนข้อมูลกันได้เมื่อต้องการ

2. ทำไมหลักเกณฑ์การลงรายการจึงไม่เป็นไปตามกฎเกณฑ์ของ AACR II ทั้งนี้ก็เพราะตอนวางระบบครั้งแรกนั้น AACR II ยังไม่เป็นที่ยอมรับกันในประเทศไทย แต่เมื่อเป็นที่ยอมรับกันแล้ว THAIMARC ก็กำลังจะดำเนินการตามกฎเกณฑ์ของ AACR II แทน AACR I

3. งานจัดทำบรรณานุกรมแห่งชาติจะยึดถือระบบ THAIMARC นี้ ตลอดไปหรือไม่ คำตอบก็คือ คงจะใช้ระบบนี้ตลอดไป เนื่องจากงานนี้เป็นงานมาตรฐานระหว่างประเทศ ซึ่งเป็นที่ยอมรับกันแล้ว

4. การวางระบบข้อมูล จำเป็นจะต้องจัดทำเป็นมาตรฐานเดียวกันทั้งหมดหรือไม่ คำตอบคือไม่จำเป็นเสมอไป เพราะผลงานนั้นอาจแบ่งได้เป็น 3 ระดับ คือ

- ระดับขั้นทดลอง ใช้ในการศึกษา วิจัย และเป็นการบุกเบิกเพื่อการพัฒนาในด้านต่าง ๆ อย่างเสรี

- ระดับใช้กับหน่วยงาน เหมาะกับการใช้งานตามความเหมาะสมกับลักษณะของหน่วยงานแต่ละแห่ง หรือแต่ละกลุ่ม ซึ่งอาจมีมาตรฐานในแต่ละกลุ่มอยู่แล้ว

- ระดับขั้นมาตรฐาน เหมาะกับการดำเนินงานในกลุ่มใหญ่ เพื่อขจัดอุปสรรคด้านภาษา เพื่อโครงการแลกเปลี่ยนข้อมูลกันในอนาคต และเพื่อที่จะได้เผยแพร่ข่าวสารได้กว้างขวางและทั่วถึงกัน

THAIMARC File Format

File type	Control no	Check digit	Record class	Record type	Update code	Data entered on file	Date catalog	Calendar	Date of publication	Date of original pub.	Country code	Illustration code	Filler	Form of contents	Government code	Type of publication	Language code	Area code	Address pointer	Future used	NBN	
NUCN	Serial no	Location code	Record length	No of tags	Tag code	Field length	Start position															
Start position	No subfield	Tag code	Field length	-etc. = 1-4 = Leader, 15-97 - fixed field																		
				98-457 = detailed log, 458-2500 = detailed information																		

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แบบลงรายการ บรรณานุกรมแห่งชาติ

ควบคุม	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	ช่วงที่	<input type="text"/>	ประเภท	<input type="text"/>	การเปลี่ยนแปลง	<input type="text"/>
(๑)	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>												
	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>												
	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>
	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>
	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>
	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>
	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>

เลขหมู่	0/8/2/ \$n
ผู้แต่ง	*1/ / \$n
1. ชื่อแบบฉบับ	*2/ / \$n
2. ชื่อเรื่องรวม	*2/3/ / \$n
3. ชื่อเรื่องปกติ	*2/4/ / \$n
4. ครั้งที่พิมพ์	*2/5/ / \$n
5. พิมพ์ครั้งที่	*2/6/ / \$n
6. บรรณลักษณ์	*3/0/0/ / \$n
7. คำแจกชุด	*4/ / / \$n
8. หมายเหตุ	*5/0/ / \$n
9. หัวเรื่อง	*6/ / / \$n
10. รายการรอง	*7/ / / \$n
11. การอ้างอิง	*9/ / / \$n
12. รหัสสุดท้าย	&

ผู้ลงรายการ

ผู้เจาะ

ผู้เจาะตาม

วันที่

/ /

วันที่

/ /

วันที่

/ /

Tag, Field and subfield ต่าง ๆ ที่ใช้บ่อยในการกรอกข้อมูลบรรณารักษณุกรมแห่งชาติ
(THAIMARC format)

หัวข้อ	Tag	เครื่องหมาย, กิลด์และฟิลด์ย่อยต่าง ๆ	หมายเหตุ
๑. เลขหมู่	082	§ก (เลขหมู่ระบบ DC) §ญ (เลขหมู่ DC ยื่น) §ค (เลขหมู่ระบบอื่น)	*ใช้เลขระบบ DC
๒. ผู้แต่ง	*100	(ชื่อผู้แต่งไทย) §ง - (กิลด์) §ค - (ชื่อในวงเล็บ) §ค - (ปีเกิด - ตาย) §ญ - (การเกี่ยวเนื่อง)	* ใช้มาก
	*102	(ชื่อผู้แต่งแบบฝรั่ง) §ค - (ชื่อตัว) §ค - (ปีเกิด - ตาย) §ญ - (การเกี่ยวเนื่อง)	
	*110	(ชื่อ สมาคม, บริษัท, ธนาคาร และนิติบุคคลอื่น ๆ)	
	*112	(ชื่อหน่วยงานราชการ) §ค - (หน่วยงานย่อย)	
	*114	(ชื่อสถาบันศึกษา) §ค - (หน่วยงานย่อย)	
	*121	(ชื่อการประชุม, การสัมมนา -) §ค - (ครั้งที่ -) §ค - (สถานที่) §ค - (ปีจัด)	
๓. ชื่อเรื่อง	*220	(ชื่อเรื่องแบบฉบับ ตีพิมพ์ก่อนปี ค.ศ.๑๕๐๑)	
	*225	(ชื่อเรื่องแบบฉบับที่เป็นรายการหลัก (MAIN) - ไม่ปรากฏผู้แต่ง เช่น กฎหมาย -)	
	*23-	(ชื่อรวมเรื่อง, - วรรณกรรม - ๒๓๐, ๒๓๒, ๒๓๔ หรือ ๒๓๕)	
	*248	(ชื่อเรื่องปกติ) §ง - (ฉบับที่ -) §ค (ชื่อเรื่องของฉบับ) §ง - (แปลจาก) (§ญ โดย - ซึ่ง فراهم เพียงฉบับเดียว - และฉบับอื่น ๆ §ญ โดย (หลายคน - ระบุทุกคน)	
๔. ครั้งที่พิมพ์	*250	(พิมพ์ครั้งที่ -) เช่น *250Sn พิมพ์/ครั้งที่ ๑2	
	*260	(สถานที่พิมพ์) §ญ (โรงพิมพ์, สำนักพิมพ์) §ค (ปีที่พิมพ์)	
๕. พิมพ์ลักษณะ	*300	(จำนวนหน้า) §ญ (ตาราง, ภาพประกอบ) §ค - (ขนาด, ราคา)	
	*440	(ชื่อชุด) §ค (ฉบับที่ -) - (ที่ต้องการพิมพ์เพิ่มใน Tag ที่ 746)	
๖. บรรณลักษณะ	*490	(ชื่อชุด) (ที่ไม่ต้องการพิมพ์เพิ่มใน Tag ที่ 746)	
	*500	(หมายเหตุทั่วไป ตามปกติ)	
	*501	(วิทยานิพนธ์, งานวิจัย)	
๗. หมายเลข	*502	(ฉบับพิมพ์คัดสำเนา, ต้นฉบับจาก -)	
	*503		
	*504	(เชิงอรรถ - และ/หรือ - บรรณานุกรม หน้า ๕ -)	
	*505	(ภาคผนวก, ครรชน หน้า ๕ -)	
	*506	(สารบัญ :-)	
	*509	(ชื่อเรื่องภาษาอังกฤษ, ชื่อเรื่องที่แปลเป็นภาษาอังกฤษ)	

<p>๕. หัวเรื่อง</p>	<p>*600 \$A1. ๑ (ชื่อผู้ตาย) SF(ยศ) SG (ชื่อในวงเล็บ) SC (ปีเกิด-ตาย) = คิมทงนามศ *600 \$๑2. ๑ (ชื่อบุคคล) Sg(ยศ) \$๑ (ชื่อในวงเล็บ) \$๑ (ปีเกิด-ตาย) = ชื่อประวัติบุคคลที่เป็นหัวเรื่อง *602 \$๑3. ๑ (ชื่อบุคคลต่างประเทศ) \$๑ - (ชื่อตัว) \$๑ - (ปีเกิด-ตาย) \$๑ - (การเกี่ยวเนื่อง) *610 \$๑4. ๑ (ประวัติ ภูมิภาค, สันนิบาต องค์กร -) *612 \$๑5. ๑ (ประวัติหน่วยงานของรัฐบาล -) *614 \$๑6. ๑ (ประวัติสถาบันศึกษาต่าง ๆ) *621 \$๑7. ๑ (ชื่อการประชุม, การสัมมนา -) *650 \$๑8. ๑ (หัวเรื่องทั่วไป, เรื่องสั้นไทย) \$๑ (หัวเรื่องย่อย) \$๑ (ยุค, สมัย) \$๑ (สถานที่ประวัติศาสตร์) *651 \$๑9. ๑ (หัวเรื่องภูมิศาสตร์) \$๑ (หัวเรื่องย่อย) \$๑ (ยุค, สมัย) \$๑ (สถานที่ภูมิศาสตร์)</p>	
<p>๑๑. วาดวงเล็บ</p>	<p>*700 \$๑1. ๑ (ชื่อผู้แต่งไทย) \$๑ (ผู้แต่งร่วม) *701 \$๑II. ๑ (ชื่อผู้แต่งไทย) \$๑ (ผู้แต่งไม่รวม - หรืออยู่แต่ประกอบ - ที่ไม่ใช่ MAIN) *702 \$๑III. ๑ (ชื่อผู้แต่งต่างประเทศ) \$๑ (ชื่อตัว) \$๑ (ปีเกิด - ตาย) \$๑ (การเกี่ยวเนื่อง) (ผู้แต่งร่วม) *703 \$๑IV. ๑ (ชื่อผู้แต่งต่างประเทศ) \$๑ (ชื่อตัว) \$๑ (ปีเกิด - ตาย) \$๑ (ผู้แต่งไม่รวม - แต่ประกอบ หรือ 701) *710 \$๑V. ๑ (ชื่อสมาคม, อนุสาวรีย์) \$๑ (ผู้แต่งร่วม) *711 \$๑VI. ๑ (ชื่อสมาคม, อนุสาวรีย์) \$๑ (ผู้แต่งร่วม - และไม่ใช่ MAIN) *712 \$๑VII. ๑ (ชื่อหน่วยงานของรัฐบาล - ที่แต่งร่วม) *713 \$๑VIII. ๑ (ชื่อหน่วยงานของรัฐบาล - ที่ไม่แต่งร่วม - แต่ไม่ใช่ MAIN) *714 \$๑IX. ๑ (ชื่อสถาบันศึกษา - ที่แต่งร่วม -) \$๑ (หน่วยงานย่อย) *715 \$๑X. ๑ (ชื่อสถาบันศึกษา - ที่ไม่แต่งร่วม -) \$๑ (หน่วยงานย่อย) *744 \$๑XI. ๑ (ชื่อเรื่องปกติ) *745 \$๑XII. ๑ *746 \$๑ (ชื่อชุด) ไม่เว้นวรรค, ไม่มีเลขพิมพ์ และอยู่ในวงเล็บ *746S๑ (ชื่อชุด)</p>	<p>*ใช้ฉาก</p>
<p>๑๒. การอ้างถึง</p>	<p>*900 \$๑ (ชื่อคนไทย) - \$๑ ชุดที่ ๑:๑ - *902 \$๑ (ชื่อแบบฝรั่ง) - \$๑ ชุดที่ ๑:๑ -</p>	

5. การจัดทำบรรณานุกรมแห่งชาติจะจัดเป็นแบบ batch processing และนำข้อมูลมาจัดพิมพ์อย่างนี้เรื่อยไปหรือ เป็นที่น่ายินดีที่การจัดทำบรรณานุกรมแห่งชาติ กำลังดำเนินการเปลี่ยนเป็นระบบออนไลน์ (on-line) โดยได้รับความช่วยเหลือจากศูนย์สารสนเทศกระทรวงศึกษาธิการในการต่อ terminal ไปยังหอสมุดแห่งชาติ

ฉะนั้น อาจสรุปได้ว่า THAIMARC มิได้หยุดนิ่ง แต่ทว่าได้พัฒนาไปอย่างช้า ๆ เพื่อความมั่นใจด้วยเหตุผลดังกล่าว

สถาบันวิทยบริการ

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย